

Dokumenttyp Rutin	Ansvarig verksamhet Smittskydd Värmland	Version 2	Antal sidor 3
Dokumentägare Elisabeth Skalare Levein	Fastställare Ingemar Hallén	Giltig fr.o.m. 2019-05-02	Giltig t.o.m. 2021-05-02

Information till förskolepersonal när många barn drabbats av **Streptokockinfektioner inom förskoleverksamhet**

Vid misstanke om att streptokockinfektioner drabbat många barn i en förskoleverksamhet bör en första bedömning göras av den BVC-enhet som har ansvar för förskolan enligt närområdesplan. Mottagningen bedömer om situationen föranleder utredning. Fortsatt handläggning och utredning kan ske via varje barns ordinarie läkare eller samlat via den ansvariga BVC-enheten beroende på utbrottets omfattning (se nedan).

Streptokocker är bakterier som kan ge olika slags infektioner

- Speciellt hos äldre förskolebarn kan streptokocker yttra sig som *halsfluss* med feber, halsont och svullna, rodnade och ibland vitprickiga halsmandlar.
- Flera olika typer av *hudinfektioner* kan orsakas av streptokocker, till exempel
  - impetigo (svinkoppor)
  - nagelbandsinfektioner
  - klåda, rodnad och/eller flytning i underliv eller runt ändtarmsöppning
  - infekterade eksem.

Observera att det oftast sker större smittspridning vid hudinfektioner än vid halsfluss.

- *Scharlakansfeber* kan uppkomma när barnet har halsfluss eller hudinfektion. Barnet har då småprickigt rött utslag på armar, ben och bål samt ofta smultronliknande tunga. I slutet på andra sjukdomsveckan brukar barnet fjälla på handflator och fotsulor.

Smittvägar och smittspridning

Smittsamheten är hög. Streptokocker kan spridas när människor har direktkontakt via händer, sårvätska eller saliv. Smitta kan också spridas via leksaker eller via fuktiga textilier som till exempel handdukar. Bakterien kan även spridas genom hostningar, nysningar och saliv, så kallad droppsmitta. Många barn i förskoleåldern är bärare av streptokocker i svalget utan att vara sjuka. Personer utan symtom smittar dock inte lika lätt som en sjuk person. Hudinfektioner är ofta mer smittsamma än halsfluss.

Inkubationstid

Det tar 1–3 dagar från att man smittats tills att sjukdomen bryter ut.

Sjukvård

Vid lindrigare halsinfektion kan man avvakta med antibiotika eftersom infektionen ofta är självläkande. Det är omöjligt att se om en halsinfektion orsakas av streptokocker eller av virus. Provtagning är därför nödvändig för att se om antibiotikabehandling kan vara aktuell. Vårdcentralen har riktlinjer för när provtagning och eventuell behandling ska ske. Hudinfektion kan ofta behandlas utan antibiotika.

Åtgärder vid misstanke om utbrott i barngrupp

Vid misstanke om utbrott rådgör förskolan med den vårdcentral eller barnvårdscentral som har ansvar för förskolan. Om det rör sig om ett mindre utbrott hänvisas de med symtom till sin ordinarie läkare för bedömning och eventuell åtgärd. Vid ett större utbrott (då en tredjedel eller fler av barngruppen samtidigt är drabbade) bör den BVC-enhet som har ansvaret för förskolan handlägga utbrottet.

Vid utbrott av streptokockinfektioner är det viktigt att familjemedlemmar med symtom också söker sjukvård för bedömning och eventuell provtagning och behandling. Annars finns risk att bli smittad igen. Informera vid besöket om det pågående utbrottet.

När du som förskolepersonal kontaktar vårdcentralen är det bra om du kan svara på följande frågor:

- *Är diagnosen säker? Är någon provtagen?*
- *Vilka är drabbade? Enskild avdelning eller hela förskolan? Personal?*
- *Hur många har drabbats och när? Hur stor del av barngruppen? Inom vilken tidsrymd? När började det?*
- *Vilka symtom har förekommit? Halsont, scharlakansfeber eller hudsymtom. Exempel på hudsymtom som kan orsakas av streptokocker är*
  - impetigo (svinkoppor)
  - nagelbandsinfektioner
  - klåda, rodnad och/eller flytning i underliv eller runt ändtarmsöppning
  - infekterade eksem.
- *Hur ser sjukfrånvaron ut? Har alla symtom som vid streptokocker, eller förekommer sjukfrånvaro av andra orsaker?*

Återgång till förskoleverksamhet

Återgång till förskolan kan ske efter två dygns behandling med antibiotika om man har sett effekt av behandlingen och allmäntillståndet så medger. Vid hudinfektioner kan det ta längre tid att bli smittfri. Sår ska vara torra, och ingen sårskorpa ska återbildas vid impetigo. Utan antibiotikabehandling krävs symtomfrihet innan ett barn får återgå till förskolan.

Åtgärder för att minska smittspridning av streptokockinfektioner

Man kan begränsa smittspridningen genom god hygien. Vid långvariga eller återkommande problem bör förskolan skärpa hygienrutinerna i enlighet med sin egenkontroll, som bland annat bör innehålla följande punkter:

- Registrera och följ barnens sjukfrånvaro.
- Informera genom att dela ut bladet "Information till vårdnadshavare".
- Informera all personal om läget.
- Barn och personal med streptokockinfektion ska stanna hemma.
- Utan antibiotika krävs symtomfrihet innan man får återgå till förskolan. Den som behandlas med antibiotika kan återgå efter de första två behandlingsdygnen om allmäntillståndet så tillåter och man har sett effekt av behandlingen. Vid hudinfektioner kan det ta längre tid att bli smittfri. Såret ska vara torrt och utan sårskorpa.
- Tvätta händerna vid ankomst till förskolan, efter toalettbesök och blöjbyte samt före måltid. Det är extra viktigt vid måltider när man äter utan bestick (till exempel smörgås och frukt).
- Använd pappershanddukar, inte textil.
- Undvik buffé och självservering. Låt i stället en frisk vuxen servera all mat.
- Undvik fingrar i maten (tänk på osten, som vidrörs av många händer).
- Byt ut barnens nappar och eventuella tandborstar.
- Tvätta textilier, exempelvis örngott, gosedjur och snuttefiltar, i minst 60 °C. Undvik gemensamma aktiviteter mellan avdelningar. Storsamlingar bör ställas in under pågående smittspridning.
- Använd inga gemensamma muggar.
- Rengör ytor, leksaker och handtag grundligt.
- Undvik lek med modeller och ansiktsmålning under utbrottet.
- Var ute mycket.

Utarbetat av: Anna Skogstam, Elisabeth Skalare Levein

Källhänvisning:

Västra Götalandsregionen, *PM Streptokockinfektioner i förskolan – information till förskolepersonal*, 2017-09-29